

Opsamling på drøftelser i fagudvalg for engelsk i 2024

Februar 2025

1. Møder og inddragelse i fagudvalget i 2024

Fagudvalget har holdt tre møder i 2024 i perioden oktober til december. Første møde var et fælles kick-off arrangement for samtlige fagudvalg. På andet og tredje møde har fagudvalget haft indledende drøftelser om faget og identificeret centrale opmærksomhedspunkter, som fagudvalget vil have fokus på i det videre arbejde med fagplanen. På tredje møde har fagudvalget derudover været i dialog med Børne- og Undervisningsministeriets rådgivende faggruppe for faget.

Herudover er arbejdet med fagplanerne blevet præsenteret for engelskfaggruppen på læreruddannelsen på Københavns Professionshøjskole og drøftet med forpersoner fra øvrige fagudvalg samt med relevante fagpersoner i mindre formelle kontekster.

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet
Teglholmsgade 1
2450 København SV

Telefon: +45 33 92 50 00
Mail: stuk@stukuvvm.dk
www.stukuvvm.dk

CVR-nr.: 29634750

Børne- og
Undervisningsministeriet

2. Kort resume af pointer fra fagudvalgets drøftelser i 2024

Fagudvalgets foreløbige drøftelser viser, at der overordnet er bred enighed mellem fagudvalgets medlemmer, men at fagudvalget vil fortsætte sine drøftelser i 2025.

Fagudvalget har drøftet, at det eksisterende faghæfte indeholder mange centrale elementer og med fordel kan danne afsæt for en ny fagplan, samt at det muligvis vil være meningsfuldt at lave en anden opdeling af fagets indholdsområder, eksempelvis at skriftlighed og mundtlighed i højere grad integreres samt at sproglig og interkulturel læring integreres. En sådan ændring vil have indflydelse på formulering af fagets mål.

Engelskfaget spiller en helt central rolle i at give eleverne en oplevelse af myndighed og handlekompetence, både i deres aktuelle og fremtidige liv. Fagudvalget ser derfor, at undervisningen i engelsk i folkeskolen skal sigte

mod, at alle elever opnår et rimeligt niveau i engelsk, uanset baggrund og fremtidsplaner. Dette stiller særlige krav til differentiering, som skal tænkes grundigt ind i en ny fagplan.

Fagudvalget ser, at engelsk er mere end et redskabsfag. Fagplanen skal derfor afspejle fagets særskilte identitet og bidrage til elevernes dannelse til verdensborgere, samt afspejle det engelske sprogs særlige status og rolle, både i det danske samfund og som globalt lingua franca¹. Fagudvalget mener, at den nye fagplan skal afspejle de aktuelle og fremtidige samfundsmæssige udfordringer, som engelskfaget kan bidrage til at adressere, herunder fx stigende ulighed, polarisering og klimaforandringer.

Fagudvalget har drøftet, at fagets kulturdimension, med fokus på elevernes interkulturelle læring samt området 'Tekst og medier', bør opdateres for i højere grad at afspejle nye teknologier, samt elevernes møder med engelsk uden for skolen, herunder gennem deres mediebrug og kontakt med engelsksproget populærkultur. Fagudvalget ser dertil, at engelskfaget har en praktisk-musisk dimension, som kan åbne verden for eleverne gennem oplevelser med film, poesi, billedbøger og skønlitteratur, hvilket bør fremgå tydeligt af fagplanen.

3. Indledende drøftelser om faget samt fornyelse og slankning

Nedenfor præsenteres fagudvalgets indledende drøftelser om fagets formål, kernefaglighed og indhold, overvejelser om arbejdsformer samt overvejelser om udvikling, fornyelse og slankning af faget.

3.1 Overvejelser om fagets formål

Fagudvalget har drøftet, at det eksisterende fagformål i høj grad afspejler vigtige dimensioner af fagets identitet, herunder fagets bidrag til at sætte eleverne i stand til at handle som aktivt deltagende verdensborgere.

Fagudvalget har indledningsvist drøftet, at fagformålet kan skærpes, så det i endnu højere grad afspejler, at vi lever i en tid præget af konsekvenserne af globalisering, både negative og positive. Fagudvalget ser, at disse omstændigheder gør det helt centralt, at alle elever sættes i stand til at kunne agere og interagere selvstændigt og med myndighed på engelsk, mundtligt såvel som skriftligt, med respekt og forståelse for mennesker med forskellige kulturelle baggrunde. Fagudvalget har dertil drøftet, at det bør fremgå af formålet, at eleverne skal udvikle deres evne til kritisk stillingtagen til den viden, de møder, samt at digital teknologiforståelse med fordel kan integreres i formålet, da en stor andel af digitale teknologier er udviklet i engelsksprogede kontekster og tilgås gennem engelsk. Herudover har fagudvalget drøftet, at det bør fremgå, at engelsk også kan være en kilde til fordybelse og engagement gennem møder med engelsksproget kultur, herunder musik, litteratur og film.

¹ *Lingua franca* er en betegnelse for sprog, der bruges til at kommunikere mellem mennesker, der hver især har forskellige førstesprog.

3.2 Overvejelser om kernefaglighed og indhold

Fagudvalget har drøftet, at fagets kernefaglighed er dét, som sætter eleverne i stand til at kommunikere på engelsk med mennesker med forskellige kulturelle baggrunde, både gennem fysisk og virtuel kontakt, og når de tilgår og producerer tekster. Fagudvalget har diskuteret vigtigheden af, at fagplanen afspejler, at fagets afsæt er et funktionelt sprogsyn, et kommunikativ tilegnelsessyn og et dynamisk, ikke-essentialistisk kultursyn.

Fagudvalget har haft indledende drøftelser om, at kernefagligheden i engelsk udgøres af mundtlig og skriftlig sprogbrug med en vis grad af sproglig præcision. Kommunikation er altid tovejs, og eleverne skal øve sig på at indgå i dialog på hensigtsmæssige og respektfulde måder. Fagudvalget har drøftet, at kommunikativ kompetence er et anvendeligt begreb, men skal knyttes tæt til interkulturel læring. Fagudvalget ser både kommunikations- og sprog læringsstrategier som vigtige elementer, der bør fokuseres eksplicit på i fagplanen.

Fagudvalget har drøftet vigtigheden af, at eleverne kan afkode og anvende forskellige tekstuelle virkemidler samt har bevidsthed om tekster i forskellige genrer, herunder både analoge, digitale og multimodale tekster fra forskelligartede kilder. Fagudvalget har drøftet, at det vil være meningsfuldt at introducere literacy-begrebet i fagplanen. Fagudvalget ser, at der bør fokuseres særligt på, at eleverne udvikler kritisk, kulturel literacy, herunder i mødet med tekster produceret ved brug af AI. Herudover har det været drøftet, at eleverne skal klædes på til selv at kunne anvende digitale teknologier hensigtsmæssigt.

Fagudvalget har drøftet, at fagplanen bør lægge op til, at eleverne ofte gives mulighed for at indgå i kulturmøder, som både kan være fysiske og virtuelle, men som i høj grad også sker i mødet med tekster. Eleverne bør derfor møde forskellige tekster, som skal udvælges for deres kulturelle indhold. Det har været drøftet, at eleverne skal møde en bred repræsentation af forskellige mennesker og forskellige levevilkår. Faget skal således udvide elevernes horisont og bidrage til deres 'viden om verden' i samspil med viden om dem selv og deres egen baggrund og erfaringer.

3.3 Overvejelser om arbejdsformer

Der findes en række konkrete måder at arbejde på i engelskfaget, som ikke nævnes eksplicit i nærværende opsamling. I stedet redegøres for nogle overordnede principper for 'den gode engelskundervisning', som er blevet drøftet af fagudvalget.

Fagudvalget har drøftet, at undervisningen skal tilrettelægges, så eleverne får mulighed for at anvende sproget til meningsfuld kommunikation. Det bør sikres, at eleverne i tilstrækkelig grad stilladseres til at kunne deltage aktivt uanset niveau samt at dét, der skal kommunikeres om, opleves som meningsfuldt for eleverne selv. Fagudvalget ser derfor, at elevernes egne kulturelle tilhørsforhold, erfaringer, interesser og kontakt med engelsk uden for skolen med fordel kan bringes i spil i undervisningen.

Fagudvalget har drøftet, at der i undervisningen bør arbejdes med sprog og sproglig opmærksomhed i lyset af det funktionelle sprogsyn. Arbejdet med sproglig præcision, herunder ordforråd og grammatik, skal ske i sammenhæng med meningsfulde sprogbrugssituationer og under inddragelse af konteksten.

Fagudvalget har drøftet, at arbejdet med elevernes interkulturelle læring bør tilrettelægges systematisk, så eleverne både får mulighed for at reflektere, for at interagere og for at udvikle handlekompetence. Virtuelle kulturmøder gennem anvendelse af digitale teknologier og målrettede platforme kan med fordel indgå i undervisningen.

3.4 Overvejelser om udvikling, fornyelse og slankning

Fagudvalget har drøftet, at alle områder i det eksisterende faghæfte er vigtige, men at det vil være meningsfuldt at have en lavere detaljeringsgrad i målene. Herudover har fagudvalget drøftet, et der er en del gentagelser i de nuværende mål, og der kan med fordel foretages en stramning, så gentagelser undgås.

Fagudvalget har haft indledende drøftelser om, at fornyelse med fordel kan ske i relation til nedenstående punkter:

- Teknologiforståelse, herunder kritisk brug af generativ AI.
- En udvidelse og udfoldelse af området 'tekst og medier', så det afspejler elevernes aktuelle og fremtidige tekst- og mediebrug.
- Introduktion af literacybegrebet, defineret som evnen til at afkode, forstå og anvende tegn, herunder forskellige former for literacy, fx visuel literacy og fremtids-literacy, med særligt fokus på *critical cultural literacy*.
- Et større fokus på elevernes rolle som 'tekstproducenter', herunder af multimodale tekster, med henblik på at give dem en oplevelse af at have kompetencer til at agere selvstændigt i verden.
- En omskrivning af området 'Kultur og Samfund', så det i højere grad afspejles, at engelsk er et globalt lingua franca, der oftest anvendes til at kommunikere med andre, som heller ikke har engelsk som modersmål. Fagudvalget har drøftet, at begrebet 'engelsksprogede lande' bør fjernes, for at afspejle dette.
- Større fokus på at skabe engagement for deltagelse hos eleverne, bl.a. ved at have fokus på at udvikle læselyst og læseglæde gennem selvvalgte tekster inden for forskellige genrer.

4. Problemstillinger og opmærksomhedspunkter

Fagudvalget har drøftet nedenstående problemstillinger og opmærksomhedspunkter. Listen er ikke udtømmende og fagudvalget har kun i mindre omfang haft lejlighed til at drøfte, hvordan udfordringerne skal adresseres.

- Differentiering, herunder mulig afprøvning af niveaudeling og/eller andre hensigtsmæssige indsatser, for at tilgodese elever med forskellige faglige forudsætninger.

- Fokus på systematisk stilladsering af alle elevers mundtlige deltagelse samt eksplicitering af, at mundtlighed og skriftlighed supplerer hinanden.
- Udvikling af elevernes skriftsproglige kompetencer med øje på afskaffelsen af den skriftlige udtræksprøve og timereduktion i udskoling. Fagudvalget ser, at der skal lægges grundsten til skriftlighed på mellemtrinnet, hvilket forudsætter en særlig skrivevidadaktik.
- En særlig opmærksomhed på tværfagligt samarbejde med dansk, da der er mange sammenfald mellem de kompetencer, eleverne skal opnå i de to fag.
- Særlig opmærksomhed på følgende dimensioner af faget, herunder som afsæt for tværfaglighed: æstetiske læreprocesser og praksisfaglighed; digital literacy og teknologiforståelse; engelskfaget som vindue til verden og elevernes dannelse til demokratisk orienterede verdensborgere.
- Flersprogethed som afsæt for arbejde med sproglig opmærksomhed, herunder med henblik på tværfaglige samarbejder med øvrige sprogfag.
- Fagenes læremidler, herunder med fokus på integration af sproglig og interkulturel læring og mundtlighed og skriftlighed, differentiering samt de ændrede rammevilkår for faget.
- Overvejelser om hvordan faget skal tilrettelægges med flytning af timer fra udskoling til mellemtrin, herunder særlig opmærksomhed på, hvordan overgangen til ungdomsuddannelse sker bedst muligt.

5. Fagudvalgets overvejelser om inddragelse fra 2025

Fagudvalget har drøftet, hvem det kunne være relevant at inddrage. Dog har det i mindre grad været drøftet præcist hvordan, da fagudvalget har afventet en klar plan for inddragelsen. Nedenstående er en opsummering af de overordnede drøftelser:

- Danske eksperter og forskere med særlig viden om centrale fokusområder udpeget ovenfor samt evt. norske eksperter.
- Nationale videncentre, fx Det Nationale Videncenter for Læsning, Det Nationale Center for Fremmedsprog, Nationalt Videncenter for Læremidler og Center for Internationalisering og Parallelsproglighed (KU).
- Engelsklærere med særlige forudsætninger og kompetencer, fx opnået gennem efter- og videreuddannelse eller deltagelse i forsknings- og udviklingsprojekter.
- Involverede i arbejdet med tidligere fagplaner for faget, fagplaner for engelsk på ungdomsuddannelserne og læreruddannelsen samt de norske fagplaner.
- Undervisere fra læreruddannelsen samt lærerstuderende.
- CFU-konsulenter og læremiddelforlag samt kommunale fremmedsprogskonsulenter.

- Engelsklærere med forskellige erfaringer, skoleledere, forældre og elever.